

N:o 195.

Af Herr Staaff: Om tillökning i anslaget för läroverket i Söderhamn.

Söderhamns stad, på ett afstånd af nio mil från Gefle och sex mil från Hudiksvall, är belägen på östra midten af södra Helsingland, hvilken provins består af 15 kyrksocknar med en folkmängd, sammanlagd med stadens egen, af öfver 41,000 personer, som hafva sina handelsaffärer på nämnda stad såsom den närmast belägna. Det är sålunda naturligt, att, derest stadens nu treklassiga läroverk blefve till femklassigt utvidgadt, sökandet efter vetande och bildning skulle följa trafikens stråt och att ortens befolkning skulle finna sin stora fördel vid att sända sina söner till detta på högst 9 mils afstånd varande läroverk i stället för att, såsom nu sker, se sig nödsakad anlita läroverken i de vida längre och ända till 12 till 16 mil aflägsna städerna Gefle och Hudiksvall, hvilket haft till följd att, hvad särskildt beträffar läroverket i förstnämnda stad, detsamma lärare i de lägre klasserna vara besökt af ett vida större antal lärjungar, än som är med undervisningens sanna fördel förenlig.

Söderhamn har äfven, utan anlitande af statsbidrag, så till yttre prydighet som tidsenlig inredning, fullbordat sitt till inrymmande af ett femklassigt läroverk afsedda tvåvånings läroverkshus af sten, innehållande, förutom bönerum och bibliotek, åtta lärosalar, derfor kostnaden uppgått till öfver 40,000 R:dr och, då läroverket visat sig vara för stadens och ortens behof alldeles otillräckligt, för att, såvidt möjligt varit, afhjelpa behofvet af ytterligare erforderligt lärarebiträde, först genom frivilliga bidrag och sedan af stadskassan fortfarande bekostat aflöning för en fjerde lärare, så att undervisningen kunnat meddelas i fyra klasser.

Lärjungarnes antal är betydligt och skall vid frågans behandling i vederbörligt Utskott uppgifvas och styrkas. Stadens folkmängd uppgår till 2,700 personer, och i folkskolorna finnas ända till 600 lärjungar. Om också icke någon hastigare tillväxt i lärjungarnes antal under sista åren egt rum, så är orsaken dertill icke att finna uti ortens minskade intresse för läroverket, utan fastmera uti detsammans inskränkta omfång. Det är nemligen af erfarenheten känt och

erkänt att lärjungarnes antal vid smärre läroverk tillväxt i och med detsamma sådana blifvit utvidgade, samt att den undervisning, som meddelas vid femklassiga läroverk är tillräcklig för flertalets af lärjungar behof af allmän medborgerlig bildning, och det lider intet tvifvel, utan är ett uttryck af allmänna öfvertygelsen inom orten, att antalet af lärjungar vid nu omförmälda läroverk skulle i betydlig mån ökas, om detsamma erhöles önskad utvidgning, enär många föräldrar nu heldre underkasta sig att med större kostnad genast sända sina söner till längre aflägsna fullständigare läroverk än till ett närmare beläget mindre, hvarifrån lärjungarne inom få år måste, för så vidt de vilja inhemta högre kunskapsmått, till annan läroanstalt förflyttas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, anser jag mig hafva tillräckligt ådagalagt behofvet af ifrågavarande läroverks utvidgande, äfvensom att Söderhamns stad genom sina osparda uppoffringar för ändamålets vinnande gjort sig väl förtjent att af Staten uppmuntras; och får jag fördenskull värdsamt föreslå,

att Riksdagen måtte bevilja tillökning i anslaget för meränämnda läroverk med 3,500 R:dr, nemligen till förhöjning i rektorslönen 500 R:dr samt till lön åt tre kolleger 3,000 R:dr.

Om remiss till Höglofiga Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1867.

Pehr Staaff.

N:o 196.

Af Herr Östman: Om anslag för omläggning af vägen genom Häggdångers, Nora, Skogs och Ulångers socknar i Wester-Norrlands län.

Tid efter annan har vid föregående riksdagar beviljats stora summor till jernvägars anläggningar äfvensom bidrag till omläggning och förbättring af landsvägar, hvarigenom kommunikationer och industrier blifvit mycket underlättade. Dock återstår ännu mycket i det afseendet att göra, som påkallar Riksdagens uppmärksamhet, och om än under närvarande all möjlig sparsamhet bör iakttagas, synes sjelfva klokheden bjuda, att Riksdagen lemna något bidrag för lättare kommunikationer, helst der omständigheterna äro sådana, att föregå-